

04070, м. Київ, вул. Борисоглібська, буд. 3, 5-й поверх,
тел: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, веб-сайт: www.unba.org.ua

5th floor, 3 Borysglubska st., Kyiv, 04070, Ukraine
phone: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань правової політики
Денису МАСЛОВУ**
вул. М. Грушевського, 5, м. Київ-8,
01008
maslov@rada.gov.ua

Шановний Денисе Вячеславовичу!

Національна асоціація адвокатів України (далі – НААУ) висловлює Вам свою повагу та звертається стосовно такого.

НААУ розглянула Ваш лист вих. № 04-26/03-2024/49646 від 04.03.2024 щодо надання пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо уточнення підстав несумісності з діяльністю адвоката» (реєстр. № 11014 від 15.02.2024) (далі - законопроект).

Законопроектом пропонується уточнити положення статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон) та встановити, що несумісною з діяльністю адвоката є виключно військова служба за контрактом або альтернативна (невійськова) служба.

З огляду на важливість пропонованих змін Комітет НААУ законотворчих ініціатив з питань адвокатської діяльності здійснив правовий аналіз законопроекту.

З огляду на його положення адвокати, мобілізовані після введення в Україні воєнного стану, мають право займатися адвокатською діяльністю.

На думку НААУ, порушене авторами законопроекту питання лежить у площині звільнення від дисциплінарної відповідальності тих адвокатів, яких мобілізовано до лав Збройних Сил України і які не встигли зупинити адвокатську діяльність на підставі статті 7 Закону.

Так, станом на сьогодні згідно з пунктом 2 частини першої статті 7 чинної редакції Закону несумісною з діяльністю адвоката є військова або альтернативна (невійськова) служба.

Частина друга цієї ж статті Закону передбачає, що у разі виникнення обставин несумісності, встановлених частиною першою цієї статті, адвокат у триденний строк з дня виникнення таких обставин подає до ради адвокатів регіону за адресою свого робочого місця заяву про зупинення адвокатської діяльності.

Указом Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року, затвердженим Законом України № 2102-IX від 24 лютого 2022 року, у зв'язку з агресією Російської Федерації проти України у нашій державі введено воєнний стан.

У зв'язку із цим частину адвокатів було мобілізовано до Збройних Сил України, більшість з яких з об'єктивних причин не змогли подати до відповідних рад адвокатів заяву про зупинення адвокатської діяльності.

З метою недопущення притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів, які стали на захист України, Рада адвокатів України 03 березня 2022 року прийняла рішення № 24, яким встановила, що у період воєнного стану не вважатиметься порушенням вимог щодо несумісності проходження військової або альтернативної (невійськової) служби адвокатами та вирішила не застосовувати таку підставу для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Натомість на законодавчому рівні вказане питання наразі залишається не врегульованим і потребує вирішення.

Водночас запропонований авторами законопроекту підхід у разі його реалізації призведе до того, що мобілізовані адвокати де юре зможуть надавати правову допомогу, що зі свого боку може призвести до низки проблем.

По-перше, це стосується забезпечення принципу незалежності адвокатури, гарантованого статтею 131-2 Конституції України. Адже адвокат, який проходить військову службу, має виконувати накази військового командування, а отже, ніяк не може бути незалежним.

По-друге, виникає питання щодо якості надання правничої допомоги мобілізованими адвокатами, які мають зосередитися на виконанні завдань із відсічі збройної агресії проти України та захисту суверенітету нашої держави.

По-третє, у випадку поєднання статусів адвоката та військовослужбовця виникає ситуація, коли людина повинна дотримуватись одночасно двох принципів, які прямо суперечать один одному. Зауважимо, що і адвокат, і військовий (у т. ч. призваний до лав ЗСУ за мобілізацією) дають присяги, а у випадку суміщення цих статусів обидві присяги будуть порушені.

За вищевказаних обставин вважаємо, що вказаний проект потребує доопрацювання оскільки не може передбачати правовий результат вдосконалення чинного законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність для забезпечення конституційних прав громадян на правничу допомогу та гарантій адвокатської діяльності.

З повагою

Голова

Національної асоціації адвокатів України,

Ради адвокатів України

[ПІДПИС]

Лідія ІЗОВІТОВА